

Moeders Informeren Moeders

Samenvatting

Moeders Informeren Moeders (MIM) geeft opvoedingsondersteuning, gezondheidsvoorlichting en een steuntje in de rug aan moeders van met name een eerste kind: de MIM-moeders. Moeders Informeren Moeders heeft onder meer tot doel het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en het zelfzorgvermogen van de MIM-moeders te vergroten en hun sociale netwerk te versterken. Ervaren moeders gaan maandelijks op bezoek bij de MIM-moeders en praten met hen over de opvoeding en verzorging tot het kind 18 maanden oud is.

MIM bestaat al 20 jaar in Nederland. Het is een voorbeeld van een programma dat de 'pedagogische civil society' versterkt en past dan ook goed in het pakket aan opvoedingsondersteuning dat in het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt geboden. MIM kan door informele zorg en het creëren van onderlinge betrokkenheid helpen de eigen kracht van opvoeders te versterken. Onderzoek bevestigt dat de zelfredzaamheid en ervaren opvoedingscompetentie van MIM-moeders toeneemt en dat zij meer en bewuster aandacht hebben voor de ontwikkeling van hun kind. Bovendien slaagt het programma er jaar na jaar goed in om allochtone moeders te bereiken. MIM draagt een wezenlijk steentje bij aan de bevordering van de maatschappelijke participatie van deze doelgroep.

Informatie over MIM

Voor wie?

Moeders Informeren Moeders is met name bedoeld voor moeders die voor de eerste keer een kind hebben gekregen en waarvan de baby tussen de 0 en 18 maanden oud is, de MIM-moeders. MIM is er bijvoorbeeld voor moeders die onzeker zijn over de opvoeding, weinig steun uit hun omgeving ervaren, behoefte hebben om hun ervaringen te delen of zich geïsoleerd voelen. Kortom, moeders die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Het programma geeft speciale aandacht aan allochtone moeders, moeders zonder toereikend sociaal netwerk, tienermoeders en moeders die tijdens of na de zwangerschap problemen hebben met hun eigen gezondheid en ontwikkeling of die van hun baby.

Door wie?

De ondersteuning aan de MIM-moeders wordt geboden door ervaren en getrainde moeders die op vrijwillige basis meewerken aan Moeders Informeren Moeders. De vrijwilligsters worden begeleid en ondersteund door een coördinator. Deze begeleiding bestaat uit individuele gesprekken en themabijeenkomsten, waarin ook aandacht wordt besteed aan inhoudelijke scholing en het leren van vaardigheden. Voor menig vrijwilligster is het werk voor Moeders Informeren Moeders een opstap naar andere activiteiten buitenshuis, zoals een studie of een baan.

Methodiek

MIM is een methodiek die aansluit bij de belevingswereld van moeders. Het is een 'voor-en-door'-methode, die berust op de ervaringsdeskundigheid van de vrijwilligster. Deze gaan maandelijks op bezoek bij de moeders. Ze kunnen ook andere gezamenlijke activiteiten ondernemen als een MIM-moeder daar behoefte aan heeft, bijvoorbeeld een bezoek aan de bibliotheek of het buurthuis. Op verschillende locaties worden er ook ontmoetingsgroepen voor MIM-moeders georganiseerd om hun sociale netwerk in de buurt te vergroten.

In de huisbezoeken draait alles om de ervaring van de moeder met haar baby. Doordat de vrijwilligster en MIM-moeder qua ervaring, opleiding en/of milieu zo veel mogelijk dezelfde achtergrond delen, spreken zij letterlijk en figuurlijk vaak dezelfde taal. Voor onervaren moeders verlaagt dat de drempel om deel te nemen en op een gelijkwaardige manier ervaringen uit te wisselen. Daardoor kunnen de ervaren vrijwilligsters in MIM de moeders stimuleren om zelf keuzes te maken in de verzorging en opvoeding van hun kind.

Uitvoering

Een actueel overzicht van de locaties waar MIM momenteel wordt uitgevoerd, vindt u op www.moedersinformeremoeders.nl. De organisaties die Moeders Informeren Moeders uitvoeren vormen samen met het Nederlands Jeugdinstituut het Samenwerkingsverband Moeders Informeren Moeders. Doel van deze samenwerking is de belangen van het programma Moeders Informeren Moeders te behartigen en de voortgang van de implementatie ervan te bewaken en te stimuleren. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband tot doel om de inhoud van Moeders Informeren Moeders te beheren en verder te ontwikkelen.

Onderzoek en resultaten

Verschillende internationale onderzoeken naar opvoedingsondersteuning en gezondheidsvoorlichting benadrukken de potentie van huisbezoeken door getrainde vrijwilligers. Uit Nederlands onderzoek naar MIM blijkt dat (Wolf, 1995; Hanrahan, 2002):

- de zelfredzaamheid en ervaren opvoedingscompetentie van MIM-moeders toeneemt en dat zij meer en bewuster aandacht hebben voor de ontwikkeling van hun kind;
- de vrijwilligsters zelfredzamer zijn geworden, wat zich uit in grotere deelname aan scholing en (vrijwilligers)werk;
- het programma door vrijwilligsters, MIM-moeders en professionals positief gewaardeerd wordt.

Uit internationaal effectonderzoek blijkt dat er ook op langere termijn positieve resultaten worden bereikt met het Community Mothers Programme, het programma waarop MIM is gebaseerd. Zeven jaar na het programma zijn er nog steeds positieve effecten op de opvoedingsvaardigheden van de moeders te zien. Zij hebben meer zelfvertrouwen en zij hebben ook vaker strategieën ontwikkeld om conflicten met hun kinderen op te lossen. Bovendien lezen zij meer, bezoeken vaker de bibliotheek en hebben betere eetgewoontes dan de moeders in de controlegroep (Johnson e.a., 2000).

MIM als investering in de gemeentelijke preventieve zorg

De overheid, diverse adviesrapporten, ontwikkelingen rond vrijwillige inzet en rond het nieuwe jeugdzorgstel benadrukken allemaal het belang van informele opvoedingsondersteuning en mogelijkheden voor sociale steun voor ouders binnen het CJG. Dit wordt ook wel de 'pedagogische civil society' genoemd: de gedeelde verantwoordelijkheid voor een sterke pedagogische omgeving voor kind en gezin. MIM kan door informele zorg en het creëren van onderlinge betrokkenheid helpen de eigen kracht van opvoeders te versterken. MIM is dan ook een voorbeeld van een programma dat deze 'pedagogische civil society' versterkt en past goed in het pakket opvoedingsondersteuning van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

MIM draagt daarnaast bij aan de laagdrempeligheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Het programma biedt gemeenten en instellingen de kans om een brug te slaan tussen de professionele en de informele – door vrijwilligers gedragen – opvoedingsondersteuning. Het programma slaagt er bovendien jaar na jaar goed in de allochtone doelgroep te bereiken. Dit kan voor gemeenten doorslaggevend zijn om te kiezen voor MIM, zeker als er problemen zijn in het bereiken van deze doelgroep. MIM draagt een wezenlijk steentje bij aan de bevordering van de maatschappelijke participatie van allochtone moeders.

Moeders Informeren Moeders is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut. De Erkenningcommissie Interventies heeft MIM erkend als 'theoretisch goed onderbouwd'. Dit maakt, samen met de versterking van de informele sociale steun in de wijk of gemeente en het bereik onder allochtone moeders, dat MIM een goede investering in de gemeentelijke preventieve zorg is.

Meer informatie vindt u op www.moedersinformeremoeders.nl. U kunt ook contact opnemen met Klaas Kooijman, landelijk projectleider van MIM bij het Nederlands Jeugdinstituut (k.kooijman@nji.nl of 030-2306567).